

heemkundige kring
Meise-Oppem-Wolvertem

BERLA

driemaandelijks tijdschrift

jaargang 1988 nummer 21

BERLA vzw

HEEMKUNDIGE KRING
MEISE-OPPEM-WOLVERTEM
EN OMGEVING

BERLA verzamelt alles wat betrekking heeft op onze fusiegemeente en omgeving.

EREVOORZITSTER
VOORZITTER
ONDERVOORZITTER
SEKRETARIS
PENNINGMEESTER

E. VAN HEMELDONCK
R. BELLEMANS
R. MOYSON
R. MOERENHOUT
C. VAN NECHEL

REDAKTIERAAD

R. Bellemans
J. Cornelissen
M. Gillisjans
R. Moerenhout
R. Moreau
W. Pas
M. Van Den Broeck
E. Van Hemeldonck
C. Van Nechel

Ons Tijdschrift :

- . verschijnt driemaandelijks
- . jaarabonnement (+ lidgeld) 200 frank
- . los nummer 60 frank

- . de auteurs zijn verantwoordelijk voor hun bijdrage

Zetel van de Kring :
Hasseltbergstraat 21
B - 1860 Meise
Tel. 02/269.53.15
ASLK 001-1189490-55

Lokaal :
DE SNIPPER (Nr 5)
Brusselsesteenweg 73 - 1860 Meise
Toegankelijk : Elke woensdag tussen 14 en 17 u.
(niet tijdens de schoolverlofperioden -
andere dagen op aanvraag)

ONS DORPJE

Er staan in 't dorpje dat ik ken
sinds mijn prilste jeugd
nog steeds dezelfde huisjes en
er heerst dezelfde vretigd
Die huisje staan daar neergeplant
zo schilderachtig net
als werden zij door Godes hand
er op hun plaats gezet
Ginds op de brokkelstenen trap
daar spelen met de vleet
er kinderen zo vlug - zo rap
die denken aan geen leed
Terwijl de jaren en de tijd
vervliegen even snel
Blijft 't dorp getrouw zijn ouden trant
zo schilderachtig net
als werd het er, door Godes hand
op zijne plaats gezet

62

Jef Lettens
Wolvertem 1877-Meise 1947

KOM MEE OP REIS NAAR

De lente is amper in 't land en ja hoor, daar zijn ze al : de reiskribbels ! We kregen reeds enkele telefoontjes van trouwe metgezellen van onze jaarlijkse uitstap... duidelijk ietwat ongerust... "We gaan toch, hé ?"

Natuurlijk gaan we ! Op zaterdag 28 mei 1988 rond 7u30 vertrekt de jaarlijkse uitstap van het Davidsfonds en Berla met Delft en Waalre als reisdoel.

Zij die er in het verleden reeds bij waren, weten dat we bij de keuze van onze bestemmingen, steeds zochten naar één of andere band met de eigen gemeente.

Dat het vriendschapsverdrag tussen Waalre en Meise zo'n band is, hoeft beslist geen betoog. En dat ons bezoek aan Waalre volkomen past in datzelfde verdrag zal ook wel niemand verwonderen. Maar wat we juist in Waalre gaan doen is en blijft een verrassing en neem het alvast van ons aan : een aangename !

Maar vooraleer we in Waalre belanden, zijn we te gast in de stad waar het wereldwijd vermaarde "blauw" thuis is.

Vooraleer de lof te zingen van Delft, willen we U echter konfronteren met de band tussen Delft en Meise. Een band die voor vele Vlamingen, en vooral dan de aanhangers van de Groot-Nederlandse gedachte, beslist als hoogst 'onaangenaam' zal overkomen.

In de Prinsenstad Delft bevindt zich het mausoleum van Willem van Oranje, die wij ons herinneren uit onze geschiedenisboeken i. v. m. de scheiding tussen Noord en Zuid.

Het noodlot wil nu dat Willem de Zwijger vermoord werd en dat de man achter dit komplot en meer bepaald achter de financiering ervan, niemand minder was dan Christophe d'Assonville, Heer van Bouchout te... Meise, Heer van Hauteville en ridder van de Staatsraad in dienst van de Spaanse koning Filips II.

Voor deze 'weldaad' o. a. gestoeld op zijn leuze 'Suivez Dieu' werd d'Assonville beloond en volgens sommige bronnen is het niet ondenkbeeldig dat de fresco's van d'Assonville in de St. -Martinuskerk van Meise er het gevolg van waren.

Doch laat deze band ons er niet van weerhouden te genieten van het oude, gaaf bewaard gebleven Delft met zijn statige patriciërshuizen en zijn beeldschone trapegevelhuisjes.

Dankzij deskundige gidsen zullen we de prachtige Markt kunnen bewonderen met zijn twee statige bouwwerken : het 17de eeuwse stadhuis en de Nieuwe Kerk met de meer dan 100 m hoge kerk-toren die (door dapperen) kan beklommen worden. Indrukwekkend zijn ook het fraai gerestaureerde mausoleum van Willem van Oranje en de Koninklijke Grafkelder (met 43 Oranje-telgen).

Dwalen door het boeiende verleden van Delft langs historische grachten en grachtpanden, genieten van de eeuwenoude 'blauwe' schoonheid en van het bruisende, sfeervolle centrum.

Dat kan allemaal op zaterdag 28 mei 1988 op voorwaarde dat ook u tijdig inschrijft en (net zoals vorig jaar) 400 frank overschrijft op rekening 001-1385473-01 van het Davidsfonds. Vergeet niet naam en adres op te geven, nodig o. a. om u onze informatie-brochure te bezorgen.

In de kostprijs van 400 Fr per persoon is inbegrepen : de reis per luxe-bus, de gidsen, de 'matinale' koffie en... de verrassing in Waalre.

Ga mee, geef meteen een seintje (schriftelijk of telefonisch) aan :

Roger MOERENHOUT
Kardinaal Sterckxlaan 147
1860 MEISE (Oppem)
tel : buiten kantooruren 269 74 99

JOHANNES DIONYSIUS DE SMEDT

Johannes Dionysius DE SMEDT, bijgenaamd "Denieke van Bertels" werd geboren op 13 april 1882 in de Driesstraat te Wolvertem. Als jonge knaap moest hij reeds thuis werken, doch ook als knecht in Meise.

Door zijn huwelijk met Marie Cockaert ging hij bij haar inwonen in de Ossegemstraat 26 te Sint-Brixius-Rode.

Niettegenstaande hij weinig gestudeerd had - hij kon met moeite zijn naam schrijven en evenmin kon hij lezen - was hij een verstandig man.

Hij was voor een strenge opvoeding van de kinderen, doch hij had een gouden hart, hij was een gevoelig mens en hij was een harde werker op de boerderij.

Zijn kinderen, Jan en Fina, leerden hem ooit 's morgensvroeg fietsen in de dreef van Imde, maar echt fietsen heeft hij nooit gekund.

Tijdens de eerste wereldoorlog moet het gezin tarwe inleveren; het waren harde tijden voor het jonge gezin.

De boerderij groeide, want als trek-dieren kwamen er achtereenvolgens een hond, een ezel en een klein paard voor de kar te staan.

De gewone graangewassen werden gekweekt, evenals bieten en ook wel eens witloof voor de vroegmarkt te Brussel. Aardbeien werden op de markt te Wolvertem en Merchtem verkocht.

Het fruit van de prachtige boomgaard werd op de boom gekocht door de handelaars uit Wolvertem, want zelf durfde hij geen ladder beklimmen.

In 1927 bouwde hij een steenoven om de woning te bouwen die nu nog bestaat. (Zie foto)

Denis was lid van de Bond van het Heilig Hart en van de Boogschuttersgilde Sint Sebastiaan te Rode. Om de twee jaar nam hij deel aan het "köningschieten" maar hij schoot opzettelijk naast de hoogvogel, omdat het koningschap te veel geld kostte.

's Zondags alleen werd er met de kaarten gespeeld (whist) in het café bij Laurent Puttemans op 'Den Dries'.

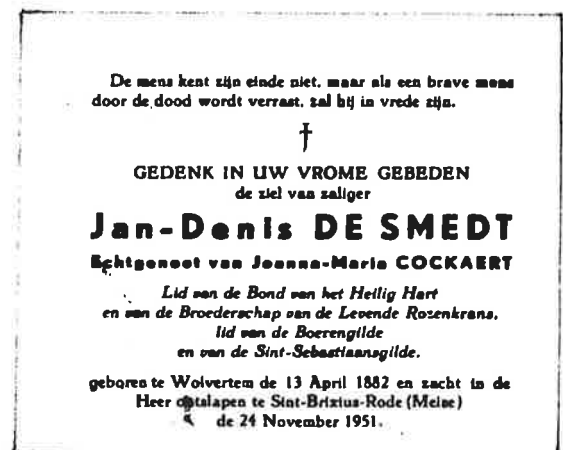
De volksspelen met de dorpskermis zorgden voor een groot feest. Eens reed Denis, bij zo'n volksspel, om beurt koers met buurvrouw Therezia Maes in de kruiwagen van af de "Grote Pot" tot aan "Warke van de Statie" en terug.

Ik hoorde mijn grootmoeder nog zeggen dat Denis voor "Zijn zacht inslapen in de Heer", 's avonds nog rustig zijn pudding at en zijn dagelijkse pijp rookte.

Groot vader was een fijn mens, een graag geziene figuur in het dorp.

Jan Bogaerts.

(Volledige stamboom "De Smedt-Cockaert" is beschikbaar).

TOEN KWAM DE GREEF

Zondagmiddag, wij hebben zopas het middagmaal gebruikt en met de borden nog voor ons geraken wij in een gezellig gesprek. Moeder is bij ons en dan gaat het natuurlijk altijd richting "hoe was dat vroeger ?"...

Wij noemen samen al de winkels op en de café's die toen waren gelegen langs de Brusselse steenweg.

Halverwege de lange lijst aan de hoek van de Baptist de Donderstraat gekomen, waar nu Marcel De Vroede de grond bewerkt, onderbreekt ik het gesprek. "Moeder, wat hebt ge daar juist gezegd ?" "Wel kind, daar was vroeger ook een kruidenierswinkeltje waar ge voor de 'Greef' op een grote tafel chocolade figuurtjes en suiker-goed kon uitkiezen." "De 'Greef', moeder wat is dat ?" "Wel... zo iets als Sint Niklaas".

Mijn nieuwsgierigheid was gewekt, maar moeder kon zich helaas niet meer zo goed herinneren van waar de benaming 'Greef' (uitspreken graive) kwam en ook de juiste datum niet. En ze was niet alleen. Tot mijn grote verwondering wist iedereen wat de 'Greef' was, maar niemand kon mij ook maar enig detail bezorgen.

Het was voor mij een vaststaand feit dat ik, van geboorte van Leuven, nooit van het woord gehoord had. Ook andere stadsbewoners schenen het niet te kennen. Dus toch duidelijk in het dorp aanwezig ? Had het misschien iets met klasseverschil te maken ? Achteraf bleek dat het allemaal maar valse veronderstellingen waren.

Eén zaak was duidelijk : er kwam een paard aan te pas want in de blok of de mand die aan de schoorsteen werd gezet, werden hooi, wortels of suiker gelegd.

Uiteindelijk vond ik het antwoord in de dokumentatie van Berla. Voor al die Meisenaren die mij het antwoord schuldig bleven, publiceren wij hier graag de gevonden artikels en verklaringen.

"Eigen aard" Prof. Dr K. C. Peeters (1963) blz. 288 tot 290.

Van Vastenavond tot Beloken Pasen

De magere vastenperiode wordt toch even onderbroken door een oplaaien van de Vastenavondvreugde op de zondag van Halfvasten. Bijzonder voor de kinderen is het (in het oude hertogdom Brabant en vooral in het Antwerpse) een prettige dag door de komst van St. -Greef, de graaf van Halfvasten, die een collega is van St. -Niklaas en St. -Maarten als uitdeler van geschenken aan de brave kinderen, die een holsbok of een mandje onder de schoorsteen hebben gezet. Over deze gaven van Sintenegreef, zoals men te Antwerpen zegt (vergelijk Sintene) worden wij ingelicht door de vele Greefliedjes, waarvan we hier een Turnhouts voorbeeld laten volgen.

"Kinderkens hangt uw korfkens uit
Ik heb wat nieuws vernomen
Als dat de Greef
Uw neef
Is in het land gekomen
Wat heeft de Greef al meegebracht
Vijgen en rozijnen
Koek en tes
Haantjes op een stoksken
Maar dat gij dan niet wijzer wordt
Dan zal 'k er mij niet mee moeien
Dan zal de Greef
Uw neef
Brenge dikke roeien."

Wij menen dat het een vergissing is

Het huisje van L. Van Malderen (hoek Baptist De Donderstraat) in 1963 door de familie De Vroede afgebroken. Op de gevel ziet men nog duidelijk "In de Fonteyn - herberg L. Van Malderen". De twee vensters links zijn de herberg, rechts het kruidenierswinkeltje waar elk jaar de tafel werd gezet met het snoepgoed voor "De Greef". Met een vergrootglas zijn op de originele foto nog duidelijk de glazen bokalen te zien gevuld met rijst, suiker, bloem en snoepgoed. Voor de deur staat de meter van Juffrouw Jeanne Streulens (zuster langs moeders kant). Juffrouw Streulens was zo vriendelijk ons deze foto ter beschikking te stellen waarvoor onze welgemeende dank.

9. — Greef in de Boeksteeg.

dit lied, evenals de Sint-Greef gebruiken, in verband te brengen met de herinnering aan de uitdeling aan de bevolking van een schip met vruchten, inz. vijgen en zozijnen, door de Schout van Antwerpen, Markgraaf van het land van Rijen (1508) zoals Vader Sleeckx beweert en Celis aanneemt.

Deze verklaring kan trouwens niet volstaan, immers ook in Frans-Vlaanderen kent men dergelijke gebruiken, o. m. te Hazebroek, waar het stadsbestuur op Halfvasten oranjeappelen en citroenen aan de burgers liet uitdelen.

De viering van Halfvasten krijgt echter een heel andere betekenis als slotfeest van de winter. Men verbrandde de winter onder de vorm van een stroman en haalde daarna feestelijk de lente of de zomer in, een stroman of lover of met linten getooid.

Aldus werd de zomer, de zomergraaf, ingehaald en de Graaf van Halfvasten zal voorzeker nader relevant zijn met zulke symbolische graaf, dan met de Antwerpse Markgraaf.

"Eigen Schoon" Tweede jaargang
nr 2 - 15 maart 1912. blz. 47-48.

Halfvasten

De greef van Halfvasten doet zijn ronde en deelt geheel West-Brabant door lekkernijen uit aan de brave kinderen. Te middernacht rijdt hij door de lucht op zijn blinkend wit paard gezeten. Twee groote manden voert hij met zich : de eene zit vol koeken en suikerbollen en vijgen en appelsienen. . . al wat goed is en smalle-lijk. In de andere steken roeden, voor de stoute kapoenen. Langs het schouw- gat laat hij 't een of 't ander in de wachtende korfjes of schoentjes vallen. Die staan er al van 's avonds te voren en de dikke snee roggebrood met het bundelken hooi getuigen dat de kleine

snaken wel bezorgd zijn voor Greef zijn paard. Zij hebben daarbij heel den dag te voren den goeden man met hun liedje begroet en hopen er wel voor beloond te worden, alhoewel "Greef zoo rijk niet is als Sinterklaas of Sint-Merten en bijgevolg zoo veel niet meebrengt."

"Greef van Halfvasten, wat hebde gij mee gebracht ?
Vijgen en rozijnen, van alle lekkere kost.
En Mijnheer de Greef mag 't wel weten : W
Wit brood en zwert brood mag ik niet eten.
Maar de vijgen en rozijnen zijn toch zoo fijn :
Geeft er mij 'nen heelen hoop :
dat zal best zijn.
(Meisse en elders)

Eertijds om de kinderen te plagen legde men soms de schouw toe met een plank; anderen staken met opzet een lang hout in het mozegat -in zekere huizen brengt Greef langs daar zijn jonste-. Dan moesten de kinderen samen toonen wat ze konden : met vereenigde krachten het hout uit het mozegat trekken en de plank uit de schouw smijten. Voor dit laatste moest er een op het dak kruipen. De strooien daken van dien tijd kwamen immers zeer laag bij den grond. Hij moest 'nen dikken steen op de plank laten vallen om den doortocht vrij te maken. Dit alles ging -zoals men 't zich wel kan voorstellen- met juichend gelach en gejubbel der vroolijke kinderstemmetjes. (Meisse)

Ziehier een brief door een scholier aan zijne ouders gestuurd in 1798 om hun te vragen, zijne mande in de schouw te zetten, in zijne afwezigheid. Ik schrijf hem letterlijk af. Hij kan tevens gelden voor een staaltje van den brievenstijl dien men toen den scholieren voorhield :

"Bemide Ouders,

Gelijk den Heere graeve van Half-
vasten is bekend voor patroon van
de kinderen en gij lieden, Ouders,
ik bekenne UE. voor mijne wel-
doeners en hier ik bidde U. E. ood-
moedelijk van mij te avanceeren
met den Halfvasten eene klyne gifte
ofte wat zoetigheid, om UE. den
feest-dag indagtig te maeken.

Niet twijffelende met herkentnisse
van UE. voldoeninge, ik zal God
bidden om UE. te bewaeren, de
zelve gelijk van allen uwen dage-
lijkschen aerbeyd die gy voor my
hebt.

Hopende als dat gylieden niet en
zult manqueren gelyk in myn af-
wezendheyd van myne Mande in de
schouw te zetten, op dat dien lieven
ende aengenaemen man hem niet
geaffronteert en zoude vinden om
mynen greef te placeren afwagtende
die gratie, ik zeg het met onder-
daenigheyd en vraegende UE. de
Benedictie.

Bemide Ouders,
UE. oodmoedigsten ende onder-
daenigsten dienaer ende Zone.

"Onder Sint-Andriestoren" John
Wilms, 3e druk 1944. blz 52-58;

Zeden en gebruiken : Greef van Half-
vasten.

Op den vooravond van St. Greef was
het steeds 'grootte verlichting' in de
Boeksteeg. Dan waren er honderden
kramen opgetimmerd, rijk beladen
met 'spikkelatiewenten' en dito
vrouwen, suikergoed, gebak en marse-
pein. Over elk kraamke lag een versch
gewasschen, hagelwit beddelaken uit-
gespreid en bij vorm van zeil, een ander
overheen gespannen om de lekkernij
tegen de grillen van het weder te be-
schermen, alles verlicht met vet-
kaarsen en bliken olielampkens,

in wier schijnsel het klatergoud van
de 'spikkelatie' een tooverachtige
schittering teweegebracht.

Er werden allerlei eetwaren ver-
kocht : smoutbollen, koek, gebak,
bokking, appelbeignets, worsten
van paardenvleesch, garnalen,
mosselen, suikergoed en andere lek-
kernijen.

Uit de dampende pannen, waaronder
de rosse vlammen knetterden, steeg
een flauwe vettige olielucht op, die
de straat verpestte. Elders mengden
brandende fakkels hun rook met den
damp van de koeken en oliebolle en
verlichtten met hun rossen gloed de
gehavende driehonderdjarige gevels.

Een dichte menigte verdrong zich
in de nauwe straat, elkander voort-
duwend, lachend, schreeuwend,
mannen en vrouwen elkaar aanroepend
en beetpakkend. De herbergen en
kroegen waren helder verlicht. Door
de vuile ruiten kon men de koppels
zien dansen, terwijl een aantal orgels
-in iedere kroeg was er ene- de
meest verschillende wijzen uitstieten
om saam te dreunen in een afgrijse-
lijke cacophonie.

Evenals wanneer er loting, vasten-
avond of kermis was, of bij gelegen-
heidsdrinkgelagen, werd het in den
loop van het jaar in zwang zijnde
sterk gekruid volksdeuntje tot in het
eindelooze afgezaagd of uitgebakt.

Af en toe werd het rumoer overstemd
door het woest getier bij een vecht-
partij, het breken van ruiten of
luidruchtig gelach.

Ieder jaar werd dit feest gehouden,
dat tot laat in den nacht voortdunrde,
tot grootte ergernis van de politie
die niet altijd bij machte was om de
bandelooze menigte eenigszins in
bedwang te houden. Het was voor de
Luizenmarkt een der memorabelste
dagen van 't jaar.

Met de afbraak van de Boeksteeg, verdwenen wel de ruige, bouwvallige huizekens, maar het feest van Sinten Greef bleef behouden. Dat volksgebruik was te diep in de zeden van de "Luizenmarkters" gedrongen om het maar zonder meer op te geven en dan nog, omdat die "Heeren van 't Stadhuis" het nu eens in het hoofd hadden gehaald opruiming te houden met een buurt waar hun wieg gestaan had, waar zij hun kost verdiend hadden, lief en leed deelden met hun ouders en hun kinderen, waaraan herinneringen vastzaten van geslachten, was dat nog geen reden hen het Greef-feest af te nemen.

Het zou voortaan gehouden worden op de St. -Andriesplaats (klein Vischmarkt) en omliggende straten. Wij hebben die onvergetelijke dingen meegemaakt, toen wij nog broekventen waren en er, naar ons oordeel, geen schooner, geen volmaakter gebeurtenis in 't jaar bestond, dan op den dag dat de kraamkens op de "Vischmarkt" werden geplaatst.

Hoe kon het anders? Wij mochten dan onzen korf zetten, want het was "ons" feest, - het St. -Niklaasfeest kenden wij immers niet. Dat was aan de rijkemensenkinderen voorbehouden.

Wij slenterden dien dag onafgebroken tusschen de met wit papier belegde kramen, waarop de uitgestalde lekkere speculatieveventen en -wijven, de met goud- en zilverpapier bevlagde marsepeinen skeepjes, de chocoladen sigaren, horloges en visschen ons zoo in bekoring brachten. Hoe dikwijls tastten wij dan niet in het diepste onzer broekzakken, al wisten wij heel goed dat er buiten een kapnon, een eindje koord, een soldatenknoop, een versleten pennemes, een stuk krijt en een verfrommeld mannekensblad, geen armzalige duit zou boven komen. Maar de atmosfeer, die zoo onweerstaanbaar op het kindergemoed inwerkt was er en liet ons niet los.

Bij ieder kraam vertoefden wij langen tijd en stonden wij vlak bij den bak waarin met de teerlingen gegooid werd, om al die tikkenhanen en leeuwen te

verloten, die lekkere brokken waarin wij onze tanden niet konden zetten en die ons 't water in den mond brachten.

De uitroepen en uitnodigingen, van de voor de gelegenheid op hun paaschbest gekleede verkoopsters, aan 't adres van de "grooten menschen", leken ons als zoovele uitdagingen.

"Alle Madammeke, gooit nog is meê, - 'k heb er al negen. 't Is voor deze grooten lakkere spikkelaassevent!" Of... "Kom is hier baaske, neemt wa chocolat mee voor de kindere en pakt morgen 'n borrel minder" ... "En gij daar sjikken type! Moet ik een half kiloke wegen, 't is extra zenne ... Kom pruuft maar is ..."

Is het dan te verwonderen, dat na zoo'n onuitstaanbare kwelling, de eene of andere jongen een stukje chocolade pikte dat al te dicht in zijn bereik lag, om dan zoo rap hij maar kon de biezen te pakken? Maar was het gezien, dan kwam er van achter het kraam een lawine van verwenschingen en vloeken los, waarvan de jonge booswicht, die zich vlug tusschen de kraamkens uit de voeten had gemaakt, zich bitter weinig aantrok, wel wetend dat men hem toch niet zou achterhalen.

Zoo'n incident eindigde dan meestal met een nijldige verwensching en bedreiging van de bestolene: "Hij moest de pooten breken! Als ik hem onder mijn hande krijg, sleur ik hem den kop van zijn verdoemenis ..."

Intusschen ging het luidruchtige leventje zijn gang. Er werd gedanst en gesprongen in de "staminékens". Het was als de inzet van den "grooten dag" die volgen zou: 's anderdaags was het immers Halfvasten. Dan gingen de "verkleede ploegen" uit. Zij waren talrijk in het St. -Andrieskwartier. Een jaar lang hadden de vrouwen er voor gespaard in hun respectievelijke "sjosjeteit", bij Marie de Garde, Baas Capabel, Mager Net of Lies de Mossel.

Hoe zij verkleed gingen of "waarin" moest een geheim blijven,

Enkele dagen vooraf werden herhalingen met de muzikanten gehouden, want het moest immers op voorhand geweten zijn of ze wel voldeden en of ze de "laatste nieuwe en plezante airkens" kenden. Bij zo'n uitstapje werd menig kroegje aangedaan en verder vermoeide beenen gehaald door 't dansen en 't springen.

Met Halfvasten zelf stond heel de stad overeind. In alle wijken vertrokken de groepen van in de voormiddag, vooral zij die per "vigilant" of "charbang" reden :zij hadden natuurlijk allen den besten "harmonika-vent" van de stad bij. Zij die te voet gingen, vertrokken uit hun lokaal op de middag. Ze hadden een groot aantal kilometers af te trappen, want er waren een dertigtal herbergen, verspreid over heel de stad, te bezoeken, wat in het gunstige geval voor midernacht moeilijk kon afgewerkt zijn.

Het spektakel was eenig in zijn aard. Zo zag men de potsierlijkste ridders de onmogelijkste prinsen en de belachelijkste jockey's van honderd en meer kilo de stad doorkruisen. Na een uur marcheren, waren er die hun ridderschoenen al in de hand droegen. Onderweg waren ze een winkel binnengesprongen om hun "zeere voeten" van een paar "zelfende" toffels te voorzien. De mannen lieten het die dag ook niet aan hun "hart komen". Vrij als zij zich voelden, pakten ze een aardige pint.

Wanneer echtelingen 's nachts elkaar terugzagen, werden er wel eens scènes gemaakt, waarbij het huisraad stuk geslagen werd, de kinderen hun grootste keel opzetten en de vrouw getekend werd met een "koppel blauwe oogen", wat haar dan enige dagen herinnerde aan den "schoonen dag", waarvoor zij een jaar lang gespaard had en waaraan zij toch zo'n plezier had beleefd.

Waaraan de oorsprong van het volksgebruik en de viering van de Greef van Halfvasten vastzitten ?

Het eerste schip dat te Antwerpen toekwam en geladen was met citroenen, oranjeappels, vijgen, rozijnen, amandelen, enz. kon geen kopers voor zijn lading vinden.

Het gerucht was verspreid dat die vruchten vergiftigd waren. De toenmalige Schout van Antwerpen was een man met economisch doorzicht. Om zijn medeburgers van de dwaasheid der verspreide geruchten te overtuigen, beval hij de lading voor zijn rekening aan het volk uit te delen. Elkeen at van de vruchten, niemand werd ziek of stierf er van en de handel in vreemde vruchten was gered.

Die uitdeling greep met Halfvasten plaats. Sinds reed elk jaar een dienaar van de Schout, als Markgraaf gekleed, de stad rond en deelde aan de kinderen vruchten en lekkernijen uit. Soms was hij van een makker vergezeld, als edelvrouw gekleed. Men noemde hem Mijnheer de Graaf (Greef) en zijn gezellin Mevrouw de Gravinne.

Dit gebruik heeft tot in de eerste helft der 19e eeuw voortgeduurd, met dit verschil nochtans, dat het geen schoutdienaars meer waren die de Graaf en de Gravin verheelden, en dat deze ook de lekkernijen niet meer kosteloos uitdeelden.

De laatste Graaf was een Antweeps burger, Roose genaamd (nvdr : cfr de familie Roose in Meise ?). Rond Halfvasten bezocht hij achtereenvolgens de verschillende stadswijken, vergezeld van de Gravin en een paar knechten in livrei, die groote manden met speculoos en marsepein droegen. Zijn mildadigheid bepaalde zich tot het laten "grabbelen" van enige handvullen pepernoten, terwijl hij zijn lekkernijen vrij duur verkocht en bijgevolg goede zaken maakte.

Na hem heeft de Graaf van Antwerpen niet meer gereden; doch bij de banketbakkers kon men nog elk jaar, tijdens de week die Halfvasten voorafging, zijn levensgrootte beeltenis en die zijner gemalin zien.

Gedurende de heele week hoorde men in de meeste huisgezinnen het liedje :

"Kinderkens hangt uw korfkens uit,
Ik heb wat nieuws vernomen
Van een heer
Met schoone kleer,
Met schoone kleer,
De Greef zal morgen komen."

De armste onder onze stedelingen zou nooit nagelaten hebben aan zijn kinderen, was het geen volle korf zoals de meer begunstigten ten deel viel, dan toch ten minste een marsepeinen schip of 'n tikkenhaan te schenken.

Door het Beheer der Burgerlijke Godshuizen werd tijdens een openbare veiling in 1918 een manuscript aangekocht, zijnde de tekst van een aanspraak en twee liederen opzettelijk geschreven ter gelegenheid van het bezoek van de "Greef van Halvasten" in 1813 aan 't Vondelingenhuis. Wij oordelen het de moeite waard, dit stuk aan de vergetelheid te onttrekken, niet om zijn litteraire waarde, maar meer om de geest van die tijd in 't licht te stellen.

AENSPRAEK

aan Mijnheer den Gréef en Mevrouw de Gréevin en hunne vreugd-genoten door de Kinderen in het Vindling-Huys, ter gelegenheid hunner tweede heuglijke komst op Gréefs Feestdag, den 28 der Lente Maend 1813.

Waer wij, Mijnheer den Greef ! onz' oogen heen op slagen
Zien wij ons gansch omringt ter dag van vreugde daegen,
door burger-vrienden-tal, die komt ter weesen troost;
wat kan er ed'ler zijn !... aen een verlaten kroost.

Neen ! Neen ! Mijnheer den Greef ?
verrukkend dit gevoelen ;
daer m'U de tweede rijs, met heugelijkheid bedoelen
dit liefd'rijk oogwit zien uijt toegenegenheid.
met een meedoogend hert, en uijt bermhertigheid.
Daer lievelingen tot elkand'ren giften zenden,
vat ieder innerlijk, waer heen d'inzigten wenden;
die gift door dwang, uyt vrees, verzelt of eigen baet
bedrieg'lijk is die gift, een momtuig van weldaed.
Wijl wij uw oogmerk zien, tot vreugd-genot inrigten,
en ons door liefd-geschenk, den ruijmen kring der pligten,
met ernst t doen kwijten, verlokt, opgewekt, geleijd,
hoe liefd-rijk dit voorwerp ! hoe grootsch is uw beleyd,
Dit maekt ons heet op pligt, en dank na recht en reden,
dit wijst ons met de hand d'eerbaen vroom in-te-treden,
ons t'oe'f'nen in all' slag van kunst en bezigheid,
te klimmen op ter top van kennis en wijsheid,
Wist wel eer 't wijs ATHEEN de moer der wetenschappen
al vroeg de teere jeugd, moedig langs stejle trappen
te leijden tot haer heijl, ter tempel der wijsheid;
het zelve speurt men op in uw lofrijk geleijd.
Deed 't moedig ROOMEN wijt de jonge bloezems blaeken
de iver-vonken die de teer jeugd nijvrig maeken.
van jongs af aen, tot nut van staet, en Vader-land :
dit is ook uw oogmerk, waer heen wend uw verstand.
Die Zelve Iver-vlam, zien wij in U ontblaeken,
't geen ons den spoorslag geeft, om ons vroeg nut te maeken,
onder dit stille dak, door het gezegend goud,

door offers, tijd en vlijt allenskens
opgebouwt.
Wij zien, Mevrouw GREEVIN ! reeds
twee jaren ontweéken,
dat G'aen dit heuglijk werk, d'eerst
hand hebt aengesteeken,
Dat Gij tot onze vreugd zoo treflijk
hebt verrigt,
God zegen eeuwig d'hand, tot ons wel
zijn gerigt ! ...
Wis zal dit, uwen roem, ter uwer
schaer vergrooten,
waer door de weés, ontfangt, die
d'armoed' deed verstooten,
behoeftig, en beroofd, vervremd
van maeg en vrind,
en gulle vreugd, en troost : niets
soeter aen een kind ! ...
De wijl den Hemel komt met middels
U verrijken.
Om ons ramspoedige, dit lekker toe-
te-reiken;
Zoo kusschen wij de hand, die deez'
liefd-gift toezend,
zoo lang de woeste zee, haer pekel-
baeren wend;
En wij hoogst vergenoegt; wat kan
men meer betragten ! ...
als wel dit Liefd'geschenk, te houden
in gedagten :
terwijl men heet op dank, den Hemel
bid in 't hert,
voor 't altijd lachend heijl der
stutters onzer smert.
Zoo blijft dit Liefde werk van jaer
tot jaeren staende,
Uw nageslagt houd' 't spor , dat Gij
voorzaeten baende;
God geev' dat allen wees, die staet
voor d'armoe bloot,
oprecht weldoeners vind, en troosters
in den nood.

VREUGD-GEZANG

1
Geen oorlogstrom dreunt hier in d'ooren,
nochte schorre veld trompet,
niets kan ons vreugd verstooren,
Op Gréefs Feest ter troon gezet.
Triomph ! trouw Antwerpenaeren,
moedig ! wees en burger-vrind !
Die uit liefd' zig weer vergaeren
waer bij 't menschdom voordeel vind
(bis).

2.
Lauwer-tak door het zweérd verkregen
kost veel traen en bloed aen d'aerd !
Gij bouwt roem en liefd' en zegen
die 't weldoen aen weesen baerd.
Uw leévens baen wordt met bloemen
bestroeid van eer-dankbaerheijd.
En hoe ziet is 't U te noemen,
Vriend 't Armens dienst bereijd.
(bis)

3
Véél tot weldoen ingenomen
daer de baet-zucht voordeel vind.
Thans die wij tot ons zien komen
komt als arm en weésen-vrind.
Wij te kragt'los te herkennen,
al te teer ter dankzegging,
Waer heen ppoeging kan aenwennen
aen' vroeg verlaeten ramp'ling.
(bis)

4
Op U lonkt met gunstig oogen,
Uw geliefde Vader-stad :
Ieder burger roemt uw poogen
uijt liefd' tot ons opgevat.
Dus waer wij in te kort blijven,
drukt U uijt de burger-min;
Ach ! hoe edel dit bedrijven !
hoe lief ! streelt zij hert en zin.
(Bis)

"De Brabantsche Folklore"
16de jaargang - Sp. Nov. 1936

Ook in dit werk vinden we een ge-
dicht over de "Greef". Het is van
Peeter J. Lefever.

DE GREEF VAN HALFVASTEN

Ten halve nog der week, begon men
langs de hagen
Te zoeken naar wat hooi, dat soms
er overbleef,
Om 't gretig, op een hoopje, aan
moeder gaan te dragen,
Die heimlijk had gezegd dat Zondag
kwam de Greef.

En daar, indien men hem wat lekkers
wilde vragen,
Zijn ezel moest gevoed, gelijk ze 't
ons beschreef,
Zoo dolven wij met zorg, om zeker
te behagen,
Nog wortels uit een kuil, die wel men
waschte en wreef.

Den Zaterdag nadien, aleer naar bed te
trekken,
Ons mandje wierd gezet op 't leestje
voor den nacht,
Met moederliefs belofte ons vroeg te
komen wekken...

Wie schetst het tafereel in al zijn
stille pracht,
Wanneer we 's andrendaags de handjes
mochten strekken
Naar 't heerlijk suikergoed, er langs
de schouw gebracht ?

Tot besluit van deze bijdrage over de
"Greef" citeren we uit de Summa
Encyclopedie :

Greef van Halfvasten (**Graaf van Half-
vasten**), Sintegreef, Belg. kinderfeest
dat gevierd wordt op de dag van half-
vasten (4e zondag van de vastentijd)
in het oude hertogdom Brabant, met
Antwerpen als vertrekpunt. Greef
van Halfvasten was oorspronkelijk
een carnavalsfiguur, die te paard
vastensnoepgoed (noten, rozijnen)
uitdeelde. Deze werd een soort
sinterklaas, die een beloning (in de
vorm van tractaties) brengt aan op-
passende kinderen en de roede aan de
stoute. De banketbakkers te Antwerpen
bakken speculaaspoppen in de vorm
van 'greef' en 'gravin'. Het gebruik
was ook bekend in Frans-Vlaanderen.

J. Cornelissen

*Greef van Halfvasten, De speculaasplanken waar'n de greef (links) en gravin (rechts) van Halfvasten
werden gebakken; Antwerpen, Museum voor Volkskunde. (Foto vdH)*

OUDE SPREUKEN EN GEWOONTEN

Henri Van Dievoet, oud-burgemeester van Meise, was in 't begin van deze eeuw een trouw medewerker van "Eigen Schoon, tijdschrift voor Geschiedenis, oudheidkunde en Folklore van West-Brabant."

Van Dievoet noteerde een aantal (weer)spreuken en gebruiken die toen nog gangbaar waren in Meise en omstreken. Verder andere die reeds tot het verleden behoorden toen zijn bijdragen in de jaargang 1912 verschenen.

Januari zonder regen, is voor de boerenstand een zegen.

Drie Koningenavond was van groot gewicht om bevrijd te blijven van boze geesten. De oude zeeldraaier van Meise pleegde alle jaren om 8 uur 's avonds, drie gewerschoten te lossen door zijn venster om de drie koningen te danken omdat zij hem altijd van de kwade hand en de "orakels" bevrijd hadden.

Februari, 't kort maanden, waar te Lichtmis (2 februari) de eksters hunnen eersten balk leggen. Met Lichtmis is er geen vrouwke zo arm of 't maakt zijn panneke warm.

De stielmannen die hun ambacht in open lucht moeten uitoefenen kunnen nu ook weer stilaan aan 't werk. "Met Lichtmis doen de metsers hun één oog open". Als te Lichtmis de zon op een misboek schijnt, een drogen, kouden uitkom (lente).

Op 9 februari is het St. Apollonia. Als de wind op deze dag in 't noorden zat, pleegde in den ouden tijd, de koster van Meusegem tegen zijn pastoor te zeggen "Mijnheer Pastoor, ons ding zal dit jaar goed marcheren, de wind is met ons."

Op 24 februari is St. Mathijs de laatste harde-kop van de winter : hij maakt of breekt het ijs.

Op 27 februari is het St. Leander, Patroon der schelen, behalve die die scheel zat lopen.

Te Meise pleegden de bezorgde moeders op de laatste dag van februari 's avonds tegen hun kinderen te zeggen als ze gingen slapen dat zij 's anderdaags bij hun ontwaken maart moesten begroeten met de woorden : "Welkom maart, sleept mij niet mee." wat in het dialect van Meise klinkt als een rijmpje.

Maart koel en nat, veel koren in 't vat. Een droge maart is geld waard. Plant men in maart patatten zonder zonneschijn, het zullen in den pot "stijfnekken" zijn (niet mals te koken).

Op 12 maart was het St. Gregorius en "Te St. Gregoren, schiet den wasdom in 't koren".

St. Gregoren werd 50 jaar geleden nog met volle luister gevierd, het was een vermaakdag voor de kinderen (Henri Van Dievoet). Rond 1912 echter was Sint-Gregorensdag uit de kinderwereld verdwenen.

Volgens de officiële inrichting alsdan van het schooljaar werd de "prijsuitdeling" immers in augustus gehouden. Hier en daar leefde het oude gebruik van St Gregoren om bij die gelegenheid een kinderfeest te houden weer op.

Van Dievoet maakte waarschijnlijk nog een echt St. Gregorenfeest in zijn jonge jaren mee, d. w. z. toen Sinter Gorekensdag nog het einde van het schooljaar betekende voor de dorpscholen en bijgevolg ook de dag van de prijsuitdeling was. De lessen werden alleen in de winter regelmatig bijgevoond, tijdens de zomer hadden de jongens en ook de schoolmeester immers te veel werk op akker en veld.

Enkele dagen voor de plechtige prijsuitdeling heerste er grote bedrijvigheid in de school. De "prijskampen" (proefwerken) gingen plaats hebben; vier vakken maakten het gehele programma uit van de lagere school: godsdienst, orthografie of spelkunst, schoonschrijven en rekenen; voor de meisjes kwam er nog naald- en breiwerk bij.

De belangrijkste "prijskamp" was echter die van spelkunst en wie het "minste" fouten maakte, werd tot "primus" of "prima" van de school uitgeroepen. Voor het "prijsdictaem" scherpte de schoolmeester zijn best en het ging niet zelden in verzen.

Voor het schoonschrijven werden grote vellen papier, versierd met pentekeningen, volgeschreven. Zij werden daarna aan de wanden van de schoollokalen tentoon gehangen.

De Sint Gregorendag begon met een plechtige mis in de parochiekerk, de kinderen kwamen er op hun paasbest naartoe. Het gebeurde wel meer dat zij terwille van die dag in 't nieuw werden "gestoken"; met hun witte kousen zagen de meisjes er zeker feestelijk uit. Vooraan in de rij gingen natuurlijk de "primus" en de "prima", een lauriertakje op de fiere borst gespeld.

Onder de mis had een bijzonder offer plaats en na de dienst maakten de kinderen een omgang rond de kerk.

De prijsuitdeling had plaats in de school die daags te voren door de kinderen versierd werd met sparretakken en "veilranken" (klimop), alsook met papieren bloemen. Daarna was er "fooi" (traktatie), het eigenlijke feest vermits de kinderen door de meester en meesteres vergast werden op koek en drank.

Te Meise gaf de meester een ton bier (!) wat niet hoeft te verwonderen want er waren ter plaatse immers meerdere brouwerijen.

De ganse dag mochten de kinderen zich uitleven; op de "speelplaats" konden zij naar hartelust springen en zingen.

"Sinter-Goreken van Plaisance ! (*)
Charlebleu wat zullen wij dansen
Sinter-Goreken van Plezier !
Wij lièn drinken geen Leuvens bier,
Wij lièn vieren maar eenen dag;
Die van Sinter Gorekensdag !"

(*) De H. Gregorius werd geboren in de stad Plaisance-Piacenza in Italie.

Ook de volgende dag mochten de kinderen hun hartje nog eens ophalen, daarna begon het "ernstige", het zware werk voor de dorpsjeugd.

De volgende belangrijke heilige was op 17 maart St. Patrick. We vragen ons af waarom St. Patrick te Meise de patroon der gekscheerders was.

St. Jozef volgde op 19 maart. Hij was patroon der wagen- en rijtuigmakers, alsook van de schrijnwerkers. Om gedurende het komende jaar veel werk te hebben gingen deze ambachtlieden op deze dag met hun "rij" (eiken meetlat) ter ere van hun patroon uit.

Na 21 maart (zonnwende) volgde 25 maart. Op deze dag had er eertijds een zeer vermaarde bedevaart plaats naar O. L. V. ten Bos, te Nerom. Een drukke menigte kwam er van overal naar toe. Als men die dag een "fiscadin"(*) zag met witte broek en strooien hoed zei men: " 't Zal 'n vroege zomer zijn want de zomerpepelen (vlinders) hebben op 't Boskapelleken gevolgen".

Er moeten ooit op een bijzonder mooie

(*) een ijle fliklooier gekleed naar de laatste mode.

dag verschillende van die 'pepelen' te zien geweest zijn, doch 's avonds was het weer gekeerd, het werd zelfs bitter koud. Op de terugweg bekende één van de "fiscadiens" : "Kaal hoovaardij, wat pikt gij mij !"

De laatste dag van maart zegde men in Van Dievoets jeugdjaren "smeert uw schoenen goed in, en ziet dat ge morgen vroeg op zijt om aprilvissen uit te dragen."

Halfvasten was ook een belangrijke dag. Elders in dit nummer wordt een afzonderlijke bijdrage daaraan gewijd.

Ook in deze periode was het Pasen en daarover ging een volksrijmpje : "Pasen op, Pasen nèè, Pasen brengt de zomer méé."

Beloken Pasen (1ste zondag na Pasen) was de laatste biechtdag om "zijn Pasen te houden", "met de maalders te bichten gaan", "taptoe sluiten en 't pak opgeven tot het naaste jaar", "den biechtstoel helpen uitkuisen", "Pasen helpen emballeren om naar den almanak verzonden te worden tot het naaste jaar", "den schelling krijgen". Al deze uitdrukkingen hebben betrekking op de laatste mogelijkheid om het vijfde "Gebod van de H. Kerk" te eerbiedigen ("en met rond Pasen 't brood des Heren")

Bij slecht weer was een geliefde uitdrukking : "het weer zal beteren als de kwade wijven hun Pasen hebben gehouden."

Na maart wordt het april waarvan men zei : "Geen april zonder gril !" De 1ste april zei men : "Met den eersten april gaan de katten op den dril." 1 april betekende ook "Verzenderkensdag", een oud volksgebruik dat nu ook aan 't kwijnen is.

Eertijds waren de volksgebruiken fel in eer en diende er wel opgepast te worden met onze slimme landslieden om niet van "Pontius naar

Pilatus" gezonden te worden om een of ander voorwerp te gaan halen.

Van Dievoet tekende enkele grappen op uit Meise :

men zond naar den pachter om de taschscheer (?); naar de gareelmaker om muizenbreidels; naar de winkelier om vierkantige ronde suikerbollen; naar de veearts om spoedig bij den os van pachter Cissen te komen die niet kon kalven; naar de landmeter om bij Jan-Koben meer dan een hektaar manschijn te komen meten; naar de kleermaker om een paar knopen van dezelfde soort als die van de "paaskazak" (*) van grootmenonkel Bastiaan; naar de drukker om de pen en dezelfde inkt waar Adam "kersten" (dopen) mede gegaan is; ook nog om onderaards perkamentpapier; naar de dokter om een pond "jalappe" voor meter die te veel achtergaat; naar de organist om de solsleutel; naar de hovenier om aprilzaad; bij de buurman om "t windsnoer" om den wind te binden, en 's avonds, achter de grote blaaspijp om ' licht uit te blazen, dat niet wil branden.

(*) Paaskazak : de mannen hielden vroegertijd hun Pasen in hun "paaskazak", een zwarte frak (jas) met zeer lange slippers, versierd met grote knopen; daarover trokken zij hun "blauwe ki el", blinkend proper gestreken; de slippers van de kazak hingen er echter een el uit ! Op het hoofd droegen zij de hoge zwarte hoed, een geërfd familiestuk.

Al deze spreuken en gebruiken werden door Meisenaar Henri Van Dievoet genoteerd voor "Eigen Schoon" - jaargang 1912.

E. V. H.

PETRUS GILLISJANS

Petrus GILLISJANS

° Imde 05.03.1700
+ Hasselt 29.06.1772

Anna Catharina DE PROOST

° Wolvertem 18.08.1702
+ Hasselt 04.10.1778

x Wolvertem 27.06.1729
getuigen waren Joannes Vierackers
en Franciscus Sammels (stiefvader
van Petrus.

Petrus Gillisjans werd geboren als
het derde kind uit een gezin van vier.
Zijn vader, Joannes Cornelius
Gillisjans was kerk- en armenmeester
van Imde, gehuwd met Clara Timmer-
mans.

Enige jaren na de geboorte van Petrus,
op 1 september 1704 stierf zijn vader.
Moeder Clara hertrouwde met Frans
Sammels uit Wolvertem op 10.02.1705
en bekwam met hem nog 5 kinderen.

Het gezin woonde in het dorp van
Wolvertem in een huis gelegen naast
de molen aan de beek, tegen de steen-
weg en de Molenstraat en palend aan
het goed van de Prins van Turn &
Tasis en aan Dierik Troch (S.G. 7839).

In 1729 of waarschijnlijk reeds vroeger
had Petrus zijn toekomstige gevonden
op een boogscheut van zijn ouderlijk
huis, nl. aan den Dries; hij trouwde
haar en kwam te Hasselt onder Meise
wonen.

(Was de Careelhoeve hun woonst reeds
in 1730 ? Een vraag die ik graag zou
beantwoord zien...).

Over Petrus Gillisjans vinden we veel
archivalische gegevens, wat niet ver-

wonderlijk is, vermits hij in een
aanzienlijk pachtersgeslacht introuwde.
Hij werd namelijk de schoonzoon van
Guillielmus en Elisabeth Verbelen
(begraven in de kerk van Wolvertem op
22.11.1741), pachters op den Dries
te Wolvertem. (N.B. 5414 - S.G. 7838).

Bij de verdeling van hun goederen voor
notaris N. Rousseau in 1743 en 1744
(N.B. 2821, 1 akten 64, 65 en 2820
akten 71, 72 en 73) bekomt elk van hun
12 kinderen ongeveer 600 gulden.
Een zeer groot bedrag in die tijd.

Volgens het Cohierboek nr. 33 van de
gemeente Meise (in bezit van Berla)
waren volgende goederen in hun bezit :

anno 1757 : "een huys ende hof genompt
den Careelhoeve, zonder
straete, groot 2 d. 80 r."
"wey, nu bosch, groot
59 1/2 r."

anno 1758 : "161 r. land vuyt een
meerder stuck van 323 r.
waervan d'ander hellicht is
hebbende Gillis Lissens,
geleghen op den Grooten
Wauwet, groot 1d. 61 r."

anno 1765 : 1 d. 47 r. op "den Meuter"
te Hasselt

Verder bezaten ze nog op de Meuter :
- een behuisde hofstede van 3d., gekocht
op 29.04.1757 van de weduwe Peeter
Moyson voor 614 gulden.
Om dit te betalen gaat Petrus een
hypotheek aan bij Jonker Claudius
van Quickelberghe van 200 gulden
aan 8 gulden rente per jaar (S.G. 5735).

-land in de grootte van 1 d. 30 r. ge-
kocht van de erfgenamen Judoco van
Herreweghen voor 117 gulden op
26.09.1761. Hij betaalt hen met het
geld van een hypotheek van 100 gulden
opgenomen bij Everaert Moerenhout

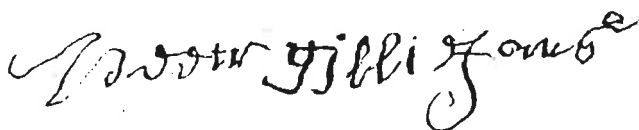
en Joanna Verdickt uit Nerom, 7 dagen tevoren.

In 1758 wordt Peeter geciteerd als gildebroeder van de schuttersgilde St. Sebastiaan. (De gildebroeders kan men beschouwen als de bovenlaag van de plaatselijke landelijke bevolking.)

Wat is nu een Careelhoeve ? Heden zou men spreken van een steenbakkerij. Toendertijd werden de stenen in klei in lagen opeengestapeld tot een hoogte van 7 à 8 meter. Tussen de lagen steen werd een bepaalde soort steenkool gelegd die in brand gestoken werd. En omdat het vuur niet overal gelijkmatig brandde, waren sommige stenen harder gebakken dan de andere. De klei werd ter plaatse geput.

Er werd dag en nacht gewerkt en het was een zware arbeid, die ook door kinderen werd gedaan.

Uit gevonden stukken blijkt dat Peeter Gillisjans na 1754 zijn naam kon schrijven.

Voor 1754 was de handtekening van Peter Gillisjans een kruis zoals blijkt uit onderhavige stukken.

Het edhtpaar Gillisjans-De Proost had 9 kinderen.

Franciscus : ° Hasselt 16. 03. 1730,
bap. sub. cond. (Frans Sammels
en Elisabeth Verbelen)
+ Hasselt 20. 03. 1730

Maria Elisabeth : ° Hasselt 07. 01. 1731
(Geraard Gillisjans en Elisabeth
Verbelen).
x Wolvertem 17. 06. 1760 met
Josephus Wijns. Getuigen op
dit huwelijk waren Jan Wijns en
Petrus Gillisjans.
Bij een openbare koop op 12. 01. 1767
verwerven de eersame Josephus en

de eersame Marie Elisabeth een hofstede van 20 r. met bloke van 1 d. voor 803 gulden en 20 stuivers. Ze hadden waarschijnlijk geen kinderen. Maria Elisabeth overleed te Wolvertem op 21. 04. 1779.

Vervolgens was er een zoontje welk op Nieuwjaarsdag 1732 te Hasselt werd geboren en hetwelk "ab obstetricis baptisatus obijt".

Clara, een vierde kindje geboren te Hasselt op 08. 02. 1733 (peter en meter : Hendrik De Proost en Clara Timmermans) overleed op 09. 02. 1733.

Dan kwam een zoontje welk op 31. 01. 1734 werd geboren en wederom "ab obstetricis baptisatus 2 aprilianus obijt".

Christianus werd geboren te Hasselt op 02. 04. 1736 (peter en meter : Christianus Deckers en Elisabeth De Proost). Hij wordt door notaris Van Malder uit Wolvertem vanaf de jaren 1760 dikwijls gevraagd als getuige in notariële akten (N. B. 5420). Ook vinden we hem als borg voor enkele aanzienlijke bedragen bij de 1000 gulden (N. B. 5424). Hij kon zeer mooi zijn naam zetten in de akten.

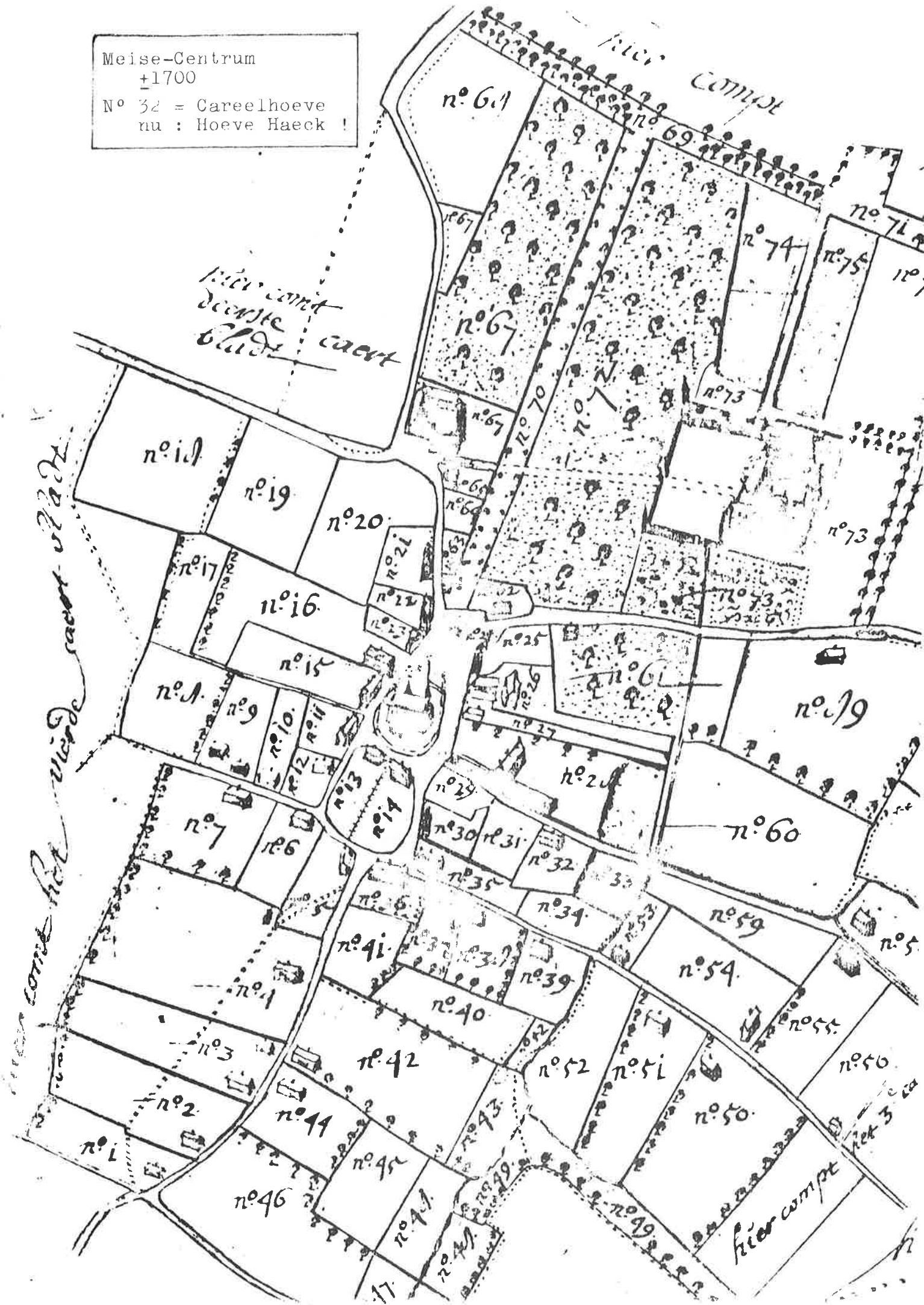
Cit. als wonende te Wolvertem van 1761 tot 1764 vinden we een laatste spoor van hem terug op de doop van Anna Catharina Bogaerts op 09. 11. 1776 waar hij werd aangezocht peter te zijn.

Als zevende kind vinden we Barbara, geboren te Hasselt op 14. 01. 1738 (peter en meter Arnold Van Malderen en Barbara De Proost). Zij overleed te Hasselt op 06. 07. 1741.

Maria werd geboren te Hasselt op 02. 09. 1739 (peter en meter Judocus Sammels en Maria Faes e. Chr. Rombouts) en overleed eveneens

Meise-Centrum
±1700

N° 32 = Careelhoeve
nu : Hoeve Haeck !

vrij vlug, namelijk te Hasselt op 18. 08. 1741.

Als negende kind noteerden we Anna Maria welke ook te Hasselt werd geboren op 20. 06. 1742 (peter en meter Hendrik Sammels en Anna Maria Gillisjans). Zij huwde te Hasselt op 05. 05. 1772 met Petrus Bogaerts.

De getuigen waren Michaël Bogaerts en Petrus Gillisjans. De ondertrouw vond plaats op 19 april. Zij hadden vier kinderen en waren woonachtig op hun hofstede achter de kapel van St. Elooi, groot 3 d 3 r. en waaraan nog 1 d. 47r. land

lag, samen belast met een erfpacht van 1,5 veertelen rogge aan de H. Geest van Meise.

Waarschijnlijk was dit eigendom van hun ouders dewelke hen het huis verhuurden voor 20 jaar en de gronden voor 27 jaar (N. B. 5431 anno 1771).

Evenals haar broer Christiaan kon Anna Maria mooi haar naam zetten.

Anna Maria Gillisjans

Zij overleed te Meise op 17. 10. 1780.

M Gillisjans.

Op zondag 5 juni 1988 organiseert Berla tijdens de Beiaardfeesten een historische stoet waarin het leven op het kasteel van Bouchout vanaf het prille begin tot aan keizerin Charlotte zal worden uitgebeeld.

Wie bereid is mee te helpen aan dit groots gebeuren, hetzij door deelname aan de stoet, hetzij door hulp bij de organisatie ervan, gelieve uw naam op te geven aan onze sekretaris de Heer R. Moerenhout tel 02(269.74.99) of aan Mevrouw J. Cornelissen tel 02(269.29.51) U hoort dan wel van ons. Wij komen vele handen tekort, alle hulp is daarom erg welkom ! Met dank bij voorbaat.

!
!

INHOUDSOPGAVE

blz 1	Ons Dorpje	L.V.H.
3	Kom mee op reis naar...	R.M.
4	Johannes Dionysius De Smedt	Jan Bogaerts
5	Toen kwam de Greef...	J. Cornelissen
14	Oude spreuken en gewoonten	L.V.H.
17	Petrus Gillisjans	M. Gillisjans
20	Inhoudsopgave	

Gelukkig is uw lening minder zwaar om dragen

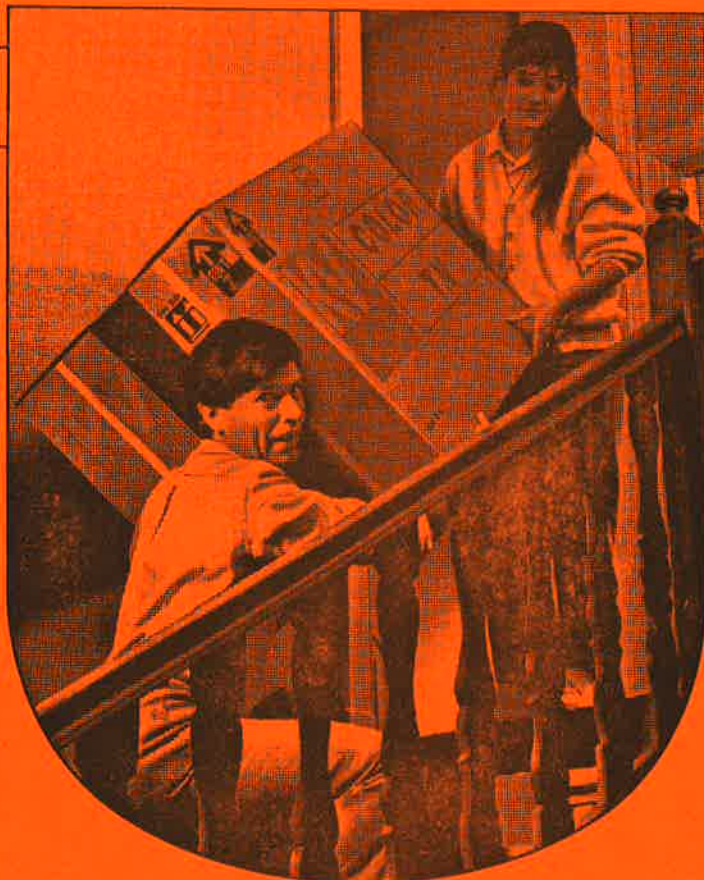
PERSOONLIJKE LENINGEN EN FINANCIERINGEN

Zowel voor een financiering als voor een persoonlijke lening rekent het Gemeentekrediet aan zijn cliënten een minimumtarief aan. Om cliënt te worden, volstaat het een zichtrekening te openen, meer vragen wij niet.

Daarna hebt u zeer snel en zonder veel formaliteiten het gewenste bedrag in handen.

De agent van het Gemeentekrediet in uw buurt kan u daarover alle details geven en u de beste formule voorstellen.

Breng hem zeker een bezoek wanneer u ooit geld wil lenen. Hij zorgt ervoor dat de last van uw lening heel licht om dragen wordt.

Doyle Dane Bombach 7

Gemeentekrediet
de bank op z'n best

J. Lombaerts

Agentschap MEISE

Brusselsestw 82

tel 269 11 93

T. Van Praet

Agentschap WOLVERTEM

Hoogstr 6a

tel 269 00 74

BERLA wordt gesteund door de

ASLK

ALGEMENE SPAAR- EN LIJFRENTEKAS

**De bank die u een voetje voor geeft
in het leven.**

— A S L K KANTOREN TE MEISE EN WOLVERTEM —

VERZEKERINGEN

Roger MOERENHOUT
Kardinaal Sterckxlaan 147
1881 Meise (Oppem)
tel: (02) 269.74.99

**DE NOORDSTAR
EN BOERHAAVE N.V.**

de eerste vlaamse
verzekeringsmaatschappij

gent 091/25 75 15

kulturele stichting NOORDSTARFONDS v. z. w.